

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HÖRAN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

Högste Befälhafvaren, Kompani- och "yngste löjtnanten" chefen

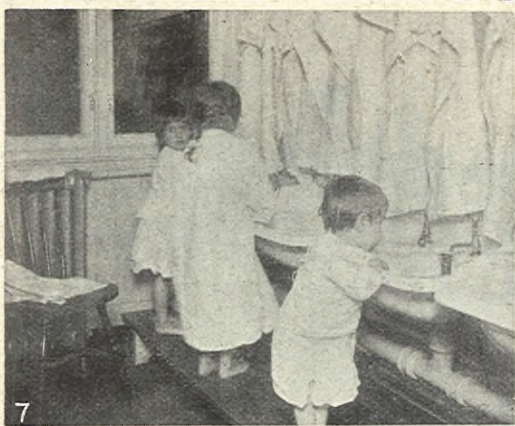
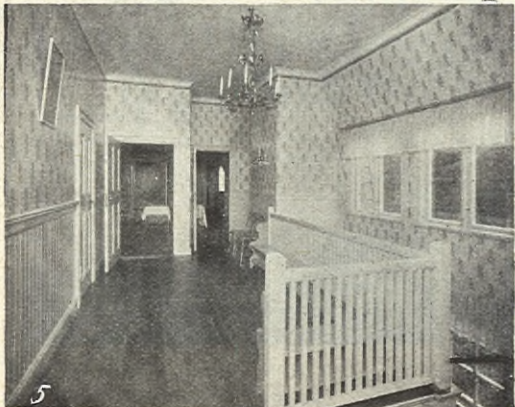
VÅRA LIFGARDESREGEMENTEN ha i dagarna avslutat sina repetitionsöfningar, och sistlidne lördag ägde konungens aftackning af trupperna rum ute på Ladugårdsgärdet. Det militära skådespelet tedde sig synnerligen lysande i det vackra höstvädret och hade jämväl lockat stora människoskaror ut från staden. Bland officerarne märktes kronprinsen, som i egenskap af kompanichef förde befälet öfver Svea lifgardes första kompani. Som en mycket intresserad åskådare syntes prins Gustaf Adolf, kronprinsens äldste son, hvilken tillsammans med sin moder kronprinsessan och hennes engelska gäst, miss Frewen, upp-

märksamt iakttog paradens olika moment. Prinsen, som bar en Svea lifgardes uniformsmössa, förde sin lilla knubbiga hand till honnör, då trupperna passerade förbi hans höge farfar, där denne satt till häst. — Vår första bild framställer konungen åseende truppernas parad. Ute på fältet skönjes den lille prinsens hvitklädda gestalt. Å den andra bilden synes Svea lifgardes första kompani i ställning med sin kompanichef och fanan framför fronten, och nedersta bilden återger kronprinsessan med den lille prinsen och miss Frewen samt kronprinsen i tåten för sina gossar. Samtliga bilderna äro tagna af hoffotograf W. Lamm.

Barnhärberget på Sättravik

FÖRENINGENS FÖR VÄLGÖRENHETENS ORD-
 NÄNDE dotterinstitution, Barnhärberget, uppstod
 för 15 år sedan ur nödtvånget att ha en plats, dit
 man kunde skicka barnen i alla de många fall, då
 det gällde att för kortare eller längre tid få dem
 bort från hemmen, antingen på grund af föräldrarnas
 eller barnens sjukdom eller hemmens olämplighet i
 allmänhet. Dess skapande möjliggjordes af en dona-
 tion på 50,000 kronor af major Adelsköld och hans
 fru, och man inrättade sig till en början i Stock-
 holm. Men snart blef man klar öfver att här icke
 var rätta jordmånen för små slokande plantor, som
 skulle stärkas och härdas, och man flyttade ut till
 den tåliga moder natur som får vårda hvad stor-
 staden ger henne sjukt och förkrympt tillbaka för
 allt hvad hon skänker af sitt friska blod till stä-
 derna. Och nu har man tack vare ytterligare gåfvor
 från skilda håll kommit ända därhän att man på
 egen grund — 33 tunnland — uppfört ett eget
 vackert hem i hjärtat af Södermanland en half mil
 från Nykvarns station, på en skogsbacke, sluttande
 mot sjön Yngern, hvars långgrunda sandstrand er-
 bjuder en idealisk lek- och badplats för de små. I
 det stora gula huset med dess ljusa och furstligt
 rymliga salar, till hvilket ritning uppgjorts af arkitekt
 Österberg, residerar nu föreståndarinnan "syster
 Kerstin" med sina biträden och sin lilla koloni, be-
 stående af stockholmssmåttingar under skolåldern
 och ett par större flickor, för hvilka vistelsen på
 Sättravik samtidigt är en lärotid. Trettio platser
 finnas här, och ändå stå de små hvita sängarna i
 sofsalarna ganska långt från hvarandra. Förra sö-
 ndagen invigdes hemmet högtidligen i närvaro af ord-
 föranden och andra medlemmar af F. V. O:s styrelse,
 barnhärbergets egen styrelse och andra intresserade.
 Vid detta tillfälle togos de vackra bilder vi i dag
 publicera.

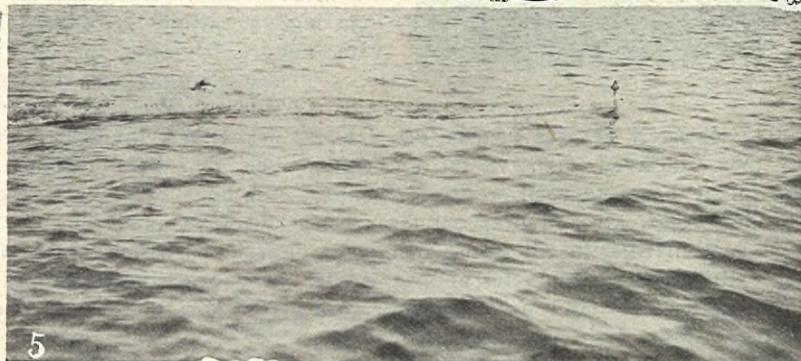
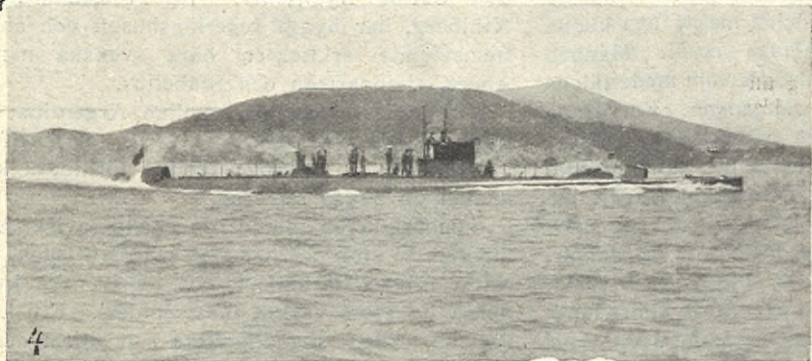
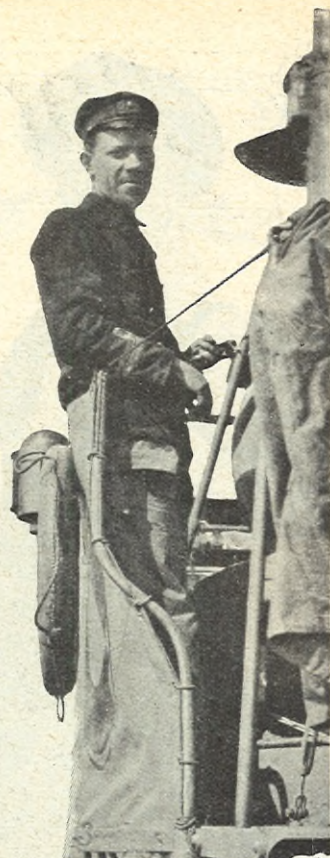
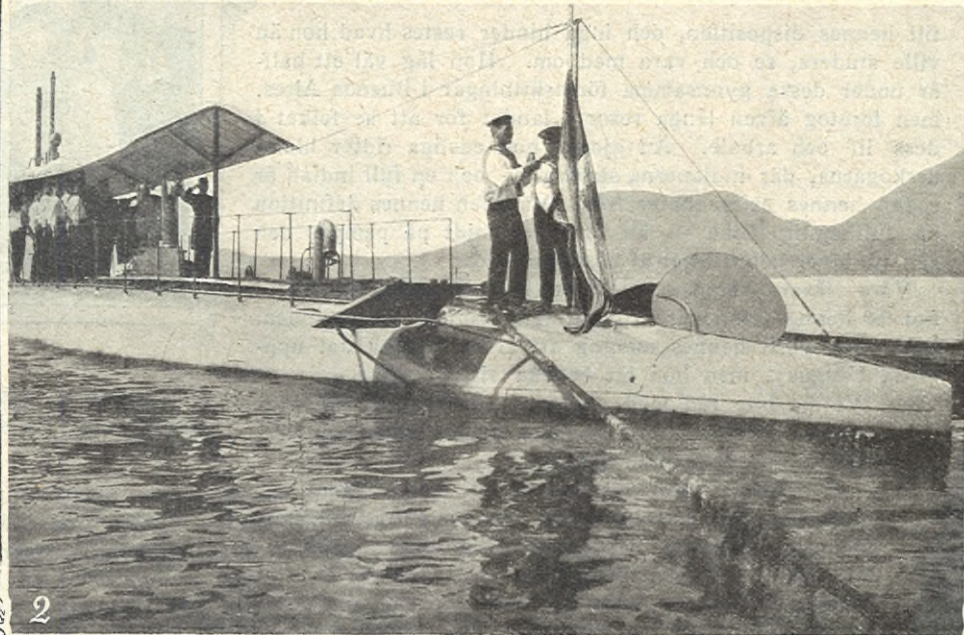

1. Barnhärbergets gafvel med trädgårds-
 landen mot sjön. 2. Grupp bild af Barnhär-
 bergets styrelse. Från vänster till höger: fru
 Gustava Adelsköld, ordförande, fröken Agnes
 Jacobson, fröken Louise Stjerncrona, kamrer
 Hj. Tillberg. Stående bakom, härbergets läkare,
 doktor Hirsch, framför härbergets föreståndar-
 rinna, syster Kerstin Westerlind. 3. Exteriör.

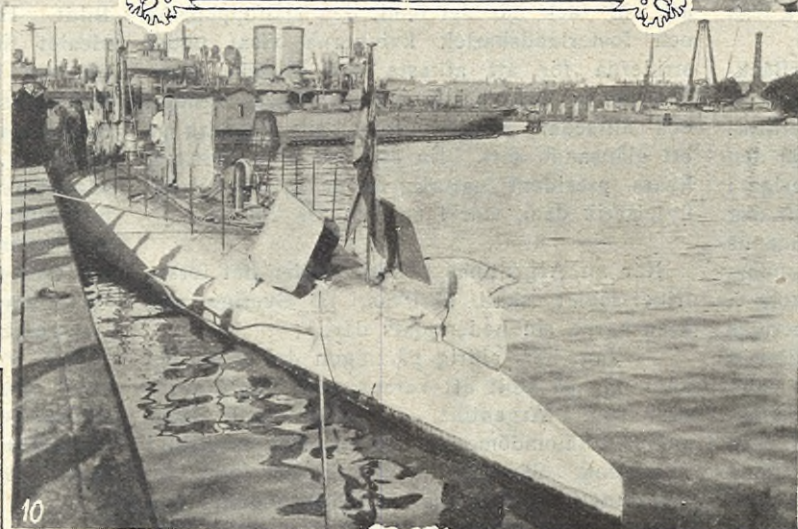
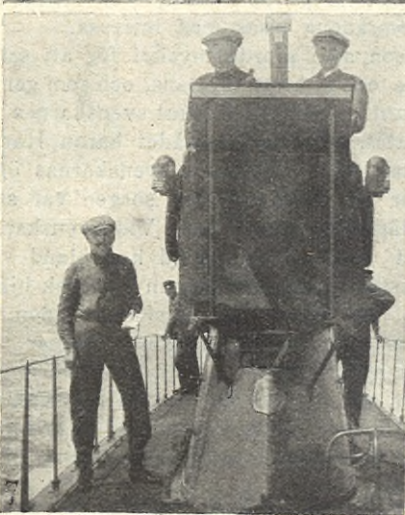
4. Barnen och "mamma Kerstin" i dagligrum-
 met. 5. Öfre hallen. 6. Sängdags. 7. Kvälls-
 toalett i tvättrummet. 8. Vid sjön. 9. Ord-
 föranden i F. V. O. justitierådet Karl Silfver-
 stolpe. Till vänster föreståndarinnan för F.
 V. O:s centralbyrå, professorskan Agda Mon-
 telius, till höger professorskan Marie Louise
 Berg, medlem af F. V. O:s styrelse.

Använd endast **PANSAR-Emaljerade** **KALMAR ÅNGKVARNS A.-B:s** tillverkad på landets modernaste stärkelse-
KOCKUMS **GJUTNA GRYTOR.** **KALMAR 1:ma** fabrik, utmärker sig särskildt för **hvit-**
Giftriga. **Solida.** **- RISSTÄRKELSE -** **het, renhet och styrka.**
 Finnes hos hvarje välsorterad spicerhand-
 lare i hela riket.
OBS! Gulmedalj i London 1906.

Vår Hvalens saga

VÅRT SJÖVAPEN är allttjämt stadt i rask utveckling tack vare landets offervillighet och dugligheten och entusiasmen hos vår flottas män. Till våra senaste maritima förvärf i sjöförsvarets tjänst kunna vi nu räkna de båda undervattensbåtarna "Hajen" och "Hvalen". Den sistnämnda, som är byggd i Spezia i Italien, har nyligen anländt till Stockholm efter en intressant och rätt äfventyrlig resa öfver hafven. Det är första gången, som en undervattensbåt företagit en dylik långfärd, och båtens chef kapten W. Magnusson såväl som kommanderande officeren löjtnant R. M. von Heidenstam och manskapet ha därvid ådagalagt en navigeringsskicklighet och en energi, som gjort dem väl förtjänta af den uppmärksamhet, med hvilken de under hemfärden blefvo hedrade i främmande hamnar. Tack vare älskvärdt tillmötesgående ha vi satts i tillfälle att här meddela ett antal intressanta bilder från "Hvalen" och dess märkliga resa.

1. Hvalens chef kapten W. Magnusson. 2. Svenska flaggan hissas första gången efter leveransen i Spezias hamn. 3. Löjtnant v. Heidenstam under vakttjänst på bryggan. 4. I full fart, 15 knop. 5. Fart under vattnet. 6. Hvalens besättning. 7. Mottningskommissionens ordf. marindir. A.

v. Eckermann samt, å bryggan, Hvalens chef och kom. officer under profiturerna. 8. Gemensam middag på däck. 9. Bevakningstjänst ombord. 10. Hvalen i hamn vid flottstationen i Stockholm. N:r 1, 5, 6, 9 och 10: A. Blomberg foto. De öfriga efter amatörfotos.

Från ett kvinnornas paradiset.

IDA BÄCKMANN

till hennes disposition, och inga hinder restes hvad hon än ville studera, se och vara med om. Hon låg väl ett half-år under dessa gynnsamma förutsättningar i Buenos Aires, men företog äfven långa resor i landet för att se folket i dess lif och arbete. Än gjorde hon ensliga ridter bland urskogarna, där indianerna ströfva — och en full indian är sedan hennes erfarenheter från den tiden hennes definition på fullkomlig lycka — än stod hon midt på pampas och såg ut öfver hela slätter af boskapshjorder.

Våra läsare minnas helt visst hennes skildring från i fjol af hennes afstickare till Paraguay under revolutionen. Det hade varit hennes mening att äfven besöka det upp-rörda Uruguay, men hon lät beveka sig att afstå.

— Vi ha inte råd med någon revolution just nu, klagades i Uruguay, och kommer fröken Bäckmann hit, lära vi inte kunna undgå den.

Det måtte vara ett underbart land, Argentina, ett ungt land, ett rikt land, och framför allt ett främmande, för våra begrepp nästan överkligt land. Tänk er ett land där — fröken Bäckmann går i god därför — alla kvinnor äro sköna, eller ha varit det, och ha alla män för sina fötter för sin ljuflighets skull. Dessa kvinnor ha inga lagliga rättigheter, ingen officiell makt, inga kunna vara mindre frigjorda, men de härska likväl. Männerna äro ödmjuka och vördnadsfulla som medeltidens riddare, försäkrar fröken Bäckmann. En kvinna är helig, kvinnofridstörare betraktas med afsky, och den som tilltalar henne på gatan dömes till höga böter. Då jag klenstroget frågar, om det icke händer dessa ofattliga män att missbruka sin makt, svarar hon: makt! De äro slafvar. Den argentinska kvinnan är nöjd med sin värld. Hon kan tycka om att höra sagor från andra land, där kvinnor kämpa sin egen kamp, utsatta för alla hårda vindar, men hon vill inte byta. Hon är som en blomknopp, som man inte bör röra, ett sofvande barn som man inte bör väcka — ännu.

Emellertid, det visar sig att argentinskan trots allt kommit ett stycke på uppvaknandets farliga väg. Argentina har t. ex. kvinnliga läkare och den äldsta af dem är en filantropiskt mycket verksam dam, som bl. a. inrättat arbetsstugor direkt efter fru Anna Hierta-Retzius modell.

Men det mest betydelsefulla vi ha att anteckna på kvinnoarbetets område, är det stolta faktum att kvinnorna i Argentina sedan år 1823 ha hela den legala fattigvården i sina händer. Historien om hur de fingo detta hedsuppdrag är mycket poetisk. Då Argentina efter frihetskrigen fick sin förste president, den framsynte Rivadavia, beslöt denne att till tack för det mod, den själfuppoffring och fosterlandskärlek kvinnorna visat under striderna för att afkasta det spanska oket, öfverlämna hela fattigvården i deras händer, och alltsedan ha de fullgjort sitt uppdrag på ett glänsande sätt. En styrelse af 6 kvinnor, hvars president naturligtvis är en mycket inflytelserik dam, står i spetsen för det hela.

När nu Argentinas historia under det första frihetssekklet skall skrivas, få Sverige och svenskarna sin hedersplats däri.

— Jag har aldrig på någon del af jorden känt mig så stolt att vara svensk bland svenskar som i Argentina — det är fröken Bäckmanns totalomdöme om den svenska insatsen i Argentina. Särskildt i midten på förra århundradet, då den unga republiken under sjudandande arbete utvecklades till en modern stat,

MEDLEMMAR AF DEN SVENSKA KOLONIEN I ARGENTINA ANRÄTTA SIN MIDDAGSSTEK PÅ SPETT.

hade svenskarna en glansperiod. De svenska ingenjörerna intogo en rangplats, andre chefen i ingenjördepartementet var en svensk, Knut Lindmark, en af de största järnvägsbyggarna var ingenjör Malmén, dräneringsverkets chef don Carlos Nyströmer. En svensk, arkitekt Kihlberg, har byggt regeringshuset, och andra framstående arkitekter bära svenska namn: Åberg, Lennartson och Stabelius.

Vid gränsregleringen mellan Argentina och Chile inlade svenskarna ett så förtjänstfullt arbete, att de bidrogo till att förhindra krig mellan de bägge staterna.

Samhörigheten bland de skandinaviska elementen är stor och tar sig vackra uttryck, berättar fröken Bäckmann, och de svenska kvinnorna ha gjort vackra insatser däri. Fru Lennartson, "den skandinaviska samhällsmodern" kallad, har startat den skandinaviska kvinnoföreningen till behöfvande skandinavisk hjälp, hvilken förening bildades under fröken Bäckmanns vistelse i Argentina.

Det tyckes lefvande ett enkelt, naturligt och gladt lif i de svenska hemmen där borta. Ingenstädes här hemma, förklarar min sagesman kategoriskt, firas jul med sådan pietet för gamla sedvänjor eller med sådan glädje och gamman.

Som bevis på att svenskarna där ute söka hålla sig i kontakt med hemlandet, berättade fröken Bäckmann att man så godt som öfver allt i hemmen finner Idun, hvars redogörelser för företeelserna på de sociala, konstnärliga och litterära områdena läsas med intresse.

En person, som gjorde mycket för att samla svenskarna och ej blott till dans, och som genom sitt charmanta uppträdande ökat svenskarnas reputation utåt, var legationsrådet baron Harald Bildt. Han var tydligtvis i svenskarnas ögon idealet för en diplomat, och sorgen var stor, då han lämnade Argentina. Vid svenskarnas afskedsfest för honom, därvid han bland veknande hjärtan lyckades bilda en "Svensk hjälpförening", höll fröken Ida Bäckmann å den nya skandinaviska kvinnoföreningens vägnar ett praktfullt hyllningstal — utrymmet förbjuder mig tyvärr att aftrycka det — och det särskildt sensationella med detta tal var, att det va rdet första som en kvinna å kvinnornas vägnar hållit i Argentina.

Till vintern få vi höra fröken Bäckmann hålla föreläsningar öfver Argentina med skiop-tonbilder. Jag är viss på att de komma att intressera både för ämnets och föreläserskans skull. Båda äro nog så fängslande.

ELIN WÄGNER.

IDA BÄCKMANN är åter hemma, och det är inte mer än hvad man väntat af henne. Svenska folket har icke varit oroligt för henne, oakadt det vetat, att hon dras till faror och äfventyr som nattfjäriln till ljuset, och vetat, att hon alltid under någon del af året måste vistas på trakter, där natur och människor göra revolutioner. Man har nämligen alltid trott, hon skulle komma åter igen, hård för kulor och krut, kry och glad och med sagan om hundra äfventyr glittrande i sina blåa ögon.

Och mycket riktigt. En så smal och liten kvinna borde ta knäcken på mindre än en resa i Argentinas urskogar och en revolution i Paraguay, men fröken Bäckmann ser ut som om hon kommit igen från en semester. Hon är sig lik, sådan hon ser ut på vår fotografi, som togs strax före hennes afresa i fjol, blott att hennes egendomliga, ljusa och rörliga ansikte är en smula mera "begagnadt", för att låna ett uttryck af Carl Larsson.

Jag tror nästan att hon känner det som att komma från semestern in i arbetet, ty nu skall hon skriva en bok, och det är aldrig något lekverk, allra minst då den skall bli mycket tjock och handla om "Argentinas utveckling under första frinetssekklet och svenskarnas deltagande däri". Boken skall bli en gåfva från svenskarna till Argentinas regering.

I den få vi väl alltså allt hvad Ida Bäckmann vet om Argentina, men det dröjer så länge, och innan dess — säger jag — berätta!

Medan hon berättar, tänker jag: dum är den kvinnliga journalist, som blir kvar i Sverige i sin obemärkthet, när hon i Argentina hvar dag kan resa på extratåg. Ty fröken Bäckmanns skildring af sitt besök i Sydamerika kan endast jämföras med Fredrika Bremers triumftåg i Nordamerika. Från den dag då Sydamerikas ledande organ, den stora och mäktiga tidningen la Prensa i Buenos Aires, tog henne om hand och ställde sina resurser till hennes disposition var hennes lycka gjord, och hon blef så firad som väl "någon nu lefvande svensk". Hvert hon kom, blef hon mottagen med den mest storartade gästfrihet, extratåg och hoteller stodo

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt!

Idun 1892	2: —	Idun 1906 (utan julnummer, n:r 25 o. 52 felas) 5: 50
Idun 1893 (n:r 1 felas)	2: —	Idun 1907 (med julnummer)
Idun 1895 (utan julnummer)	2: —	Iduns julnummer 1894
Idun 1902 (med julnummer)	4: —	Iduns julnummer 1898
Idun 1903 (med julnummer)	4: 50	Iduns julnummer 1905
Idun 1904 (med julnummer)	5: —	Barngarderoben 1905, komplett
Idun 1905 (med julnummer, n:r 28 felas)	5: —	Barngarderoben 1908, n:r 4 o. 5 felas

LÄS!

Vid Charons färja.

Af Nils Wilhelm Lundh.

EN OKTOBERKVÄLL med dimma och duggregn. Lyktorna från hamnkajen lyste matt inne i de stora dunstringarna, och den yttersta kunde inte skönjas — bara fyrens röda blänk därute, liksom högt uppe i molnet, ty tornet var ett med dimman. Dyningen smekte tungt under glansen, och ute från leden ropade ångarne och sökte inloppet. Det rasslade ett svar från den väldiga lossningsmaskinen, som sträckte sin rygg likt en jätteödda öfver alla upplagstomterna, det rasslade och hven, och en tippvagn körde däruppe. Så stannade den med ett ryck, tjockan välte in från hafvet och hvirflade kring lanternorna vid lastbryggan. En knäpp, och den nu osynliga lilla vagnen tömde sitt innehåll af stenkol öfver järnvägsvagnarna. Det gråa molnet regnade svart stybb.

En piska hven, och gnistor sparkades upp kring stenarna. Det var tre eller fyra fullastade vagnar och en enda häst, som drog. På en gång sparkade den vildt för att få fart. En dof duns. Den hade fallit. Ett gnäggande vildt skri — — —

Där samlades folk rundt om: några kollossningsarbetare, en skrivvare och färjekarlen.

— Det är nog det vanliga, — sade mannen med piskan: — Det är en åder, som har sprungit, men synd är det ändå, för denna här är den kraftigaste vi har på denna sidan bron. Den väldiga hästen låg och stånkade som en bälg, den skrapade med ena hofven mot sterna. I ett ögonblick sträckte han hufvudet fram och rosslade, medan blodet forsade ur mulen.

— Kommer inte veterinären snart och vagnen?

— Jo, vi har telefonerat.

— Ja, nog är det slut med den här!

Ångvinschen rasslade, och de flesta karlarna gingo åter till arbetet. Där stodo bara fyra kvar kring den döende hästen, som rosslade och andades tungt.

— En kan åtminstone ta kedjan af! — sade en kolbuse och sökte komma åt att klappa lite öfver länden.

Karlen med piskan lyfte kroken af, och kedjan föll skramlande öfver rälsen.

Hästen ryckte till och sparkade i luften. Andedräkten blef som ett snurrande, och blodet sipprade öfver de smutsiga stenarna och ner i växelspåret.

— Han kände sig nog lättad, när kedjan föll; — sade skrivvaren, som stod och frös i sin tunna rock.

— Åh, han trodde nog bara, att det var piskan, och nu snurrar det som en topp i det stackars kräket, — menade busen.

— Han är tolf år, — sade karlen med piskan och sökte få selen af: — Länge håller de inte härute, om de är aldrig så starka. Alltid är det ådern, som brister, men hvad djäfveln ska man göra!

— Du kunde ta två vagnar i stöten i stället för fyra, — menade busen, som nu satt nedhukad vid hästens hufvud.

— Den har alltid brukat ta tre och fyra, och sen vi har fått maskinen till att lossa här får det gå undan, om man inte vill ha nattarbete!

Det blef en lång tystnad, som endast afbröts af ångvinschens rasslande och en osynlig rullande tippvagn uppe i molnet. Det regnade stybb.

— Ja, den vägen ska vi alla, — sade färjekarlen och förde sin fot mot djurets manke.

— Det var ändå en så snäll häst; — tyckte busen med tjock röst och stack båda händerna in under manen.

Hästen andades allt långsammare, men rörde nu inte en led.

Färjekarlen gick ett par steg åt sidan och mötte en flicka, som bar en korg.

— Kom inte hit, Emmy! Det är ingenting

för dej! — sade han: — Gå in i boden med min mat och vänta där så länge. Om någon ringer och vill öfver, så säj, att jag kommer strax!

Det var ett blekt ansikte, som gled förbi i skymningen, och snart syntes det bakom rutan i den lilla boden vid färjebryggan.

Hon blir så fort skräm, och sän't tar alltid på henne, — sade färjekarlen och gick åter bort till kamraterna.

— Är det enda barnet? — frågade skrivvaren och höll handen för ena ögat för att se bättre.

— Ja, hon har lungsot, — svarade färjekarlen tvärt. — Det är inte långt kvar, ska jag säga.

— Hon går alltid så raskt, och alltid kommer hon på tiden, — sade busen och sökte också hennes ansikte borta i den svagt lysande rutan. Inte visste jag, att hon — — —

— Man ser bara det hvita plakatet öfver klockan därborta, det tar bort allt annat! — sade skrivvaren: — Men nu ser jag henne i fönstret. Säg till, att hon tänder.

— Hur kan herrn se med sitt ena öga? — frågade mannen med piskan. — Jag kan knappast se rutan, jag!

— Åh, jo, när man bara har ett öga, så får man nog se skarpt med det, när man ska skriva, men nog frestas det, alltid! Bara det inte ger sig till att rinna, för då är det alldeles som om kraften rann ut. Men ibland, när man håller för det andra, glasögat, menar jag, så är det lättare att se.

— Ja, han har väl sitt att dras med, han, fast han sitter inom hus och har det varmt kring sej, — sade mannen med piskan. — Han slipper nattarbete ute i regn och rusk, se det är just nattarbete, som jag tycker är det värsta af allt. När jag inte fått alla vagnarna från spåret här i god tid på kvällen, så blir det att växla och växla hela natten. Det blir hvarannan och hvar tredje natt man får gå här. Se, sömn behöfver man, och man kan inte sova på nattpengarna, inte, det får gå till öl det, för nå't ska man ha! Men sömnen hänger efter, hvar man går, och den är tung som en kolvagn. Man önskar ofta — — —

— Ja, det är nog tungt, det! — sade skrivvaren och hukade sig ned vid busens sida för att smeka hästen. — Man har det nog bra, när man får sitta i ett varmt rum och skriva. Nog har man nattarbete rätt ofta, och då är det svårt med ljuset, när man bara har ett öga, ska jag säga, men det ska väl hålla ett par år till, och då får man väl en bättre plats, det blir väl på magasinet här och då får man mera betaldt och mindre att göra, för så är det.

— Då gifter han sej väl, — frågade färjekarlen, som hela tiden såg mot boden, där rutan speglade svagt.

— Ja, det kan vara på tiden, när man gått förlofvad i sju år, — upplyste skrivvaren.

— Sju år! — utropade busen, och deras händer ströko förbi hvarandra öfver hästens länd. — Sju år. Det var konstigt! Jag har lossat kol i sju år, jag! Det är för resten rätt lönande ibland, ska jag säga, men nog får man hänga ihop alltid, fast man är gammal, och långt har man hem för att värma sej. Det är just det, att man har så lång väg att gå hem, när man slutat här vid bron. Man får inte tid — — —

— Hur är det, har hon tändt nu? — afbröt skrivvaren och stötte till färjekarlen.

— Nej, hon sitter visst ännu i fönstret, — svarade denne och vände sig efter en stund mot kamraterna.

Färjekarlen satte sig nu också att ordna och smeka vid den stupade hästen, som låg nästan alldeles orörlig.

De pratade snart i mun på hvarandra och förtrodde hvarandra ett och annat, som låg tungt öfver dem i lifvet. De kände sig alla

för trötta och för tunga för att återvända till arbetet just nu.

— Ni kan inte tro, så rar hon är! — sade färjekarlen. — Hon skrattar och sjunger hela guds långa dan, och hon vet ju alls inte, hvart det bär, för det kan man ju inte tala om. Men hvar gång klockan ringer därborta, och det är nå'n som ska ros öfver, så spritter jag till och tänker, att det är nå'nting på tok hemma. Och det är tungt att ro, ska jag säga!

— Ja, det är just det, när man har långt hem! — betonade busen. — Men Emmy kommer ändå till dej med mat hvar dag. Jag får äta på "Kroken". Men att du ändå låter Emmy gå, när hon är sjuk!

— Ja se, hon behöfver lite frisk luft liksom alla lungsjuka, — svarade färjekarlen.

— Det är ju så tjockt och svart här, stackars liten! — sade busen.

— Det är bättre på andra sidan, — svarade färjekarlen. — Hon vill så gärna följa med öfver, och är så glad vid att ro.

Den enögde höll för sitt döda öga och såg mot boden.

— Syns hon nu? — frågade färjekarlen.

— Hon har inte tändt än, men hon sitter i fönstret, — sade skrivvaren och började nu att torka ögat.

— Hur är det nu?

— Åh det har bråkat hela sista veckan. Jag ser så skarpt ett slag, och sen blir det liksom svart och bränner.

— Ja, jag har känt det där, när stybben kommer i ögonen. Jag har känt sånt i tjugo år snart, — sade kollossaren meddelsamt. — Se jag är den äldste kollossaren här.

— Inte är det stybben, detta! — sade skrivvaren och höll sin näsduk upp mot pannan.

— Jaså, inte. Nej, det kan ju inte vara stybben, det!

Hästen ryckte till och började skälva i alla leder. Benen sträcktes ut som på en träbock, och hufvudet vändes uppåt för ett ögonblick. Den stirrade upp mot lossningsmaskinens breda rygg uppe i dimman och spetsade örat, när vinschen spelade. Karlarna smekte den och sökte lugna. Själva mannen med piskan böjde sig.

— Så ja, lilla gossen, så, ja lilla gossen, — sade han.

Blodet kom nu forsande, och hufvudet sjönk ned öfver rälsen. Ännu ett par sprittningar, och allt var slut.

— Nu kommer visst kärnan långt borta! — sade mannen och lade piskan öfver buffertarna.

— Ja, nu kommer den nog!

Då ringde det skarpt och gällt borta från färjestället.

— Hvem kan det vara? — frågade färjekarlen och såg ditåt.

— Det är ju barnet, som står nere vid klockan, — sade skrivvaren och tog näsduken från ögat för en stund. — Det är väl någon, som vill öfver.

— Följer ni med? — frågade färjekarlen. — Det ska inte kosta något för er, inte!

— Ja, det kan vi väl. Här är ju inte mer att göra.

Så gingo de ned till båten, alla utom mannen, som hade att se till den döda hästen.

De klevo i med den främmande: där var skrivvaren, den gamle kollossaren och Emmy. Färjekarlen lyfte årorna och tog ett tag. De gled ut i den gråa dimman, som slöt sig kring båten och vattenringarna.

Lyktorna från hamnkajen lyste allt mattare i dunsterna, och den yttersta kunde inte skönjas — bara fyrens röda blänk därute, liksom högt uppe i molnet, ty tornet var ett med dimman. Dyningen smekte tungt under glacisen, och ute från leden ropade ångare och sökte inloppet.

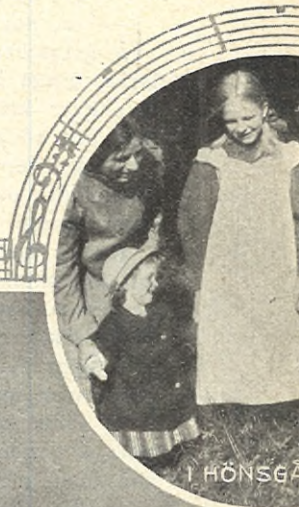
VID LUTAN.

Hos Pappa

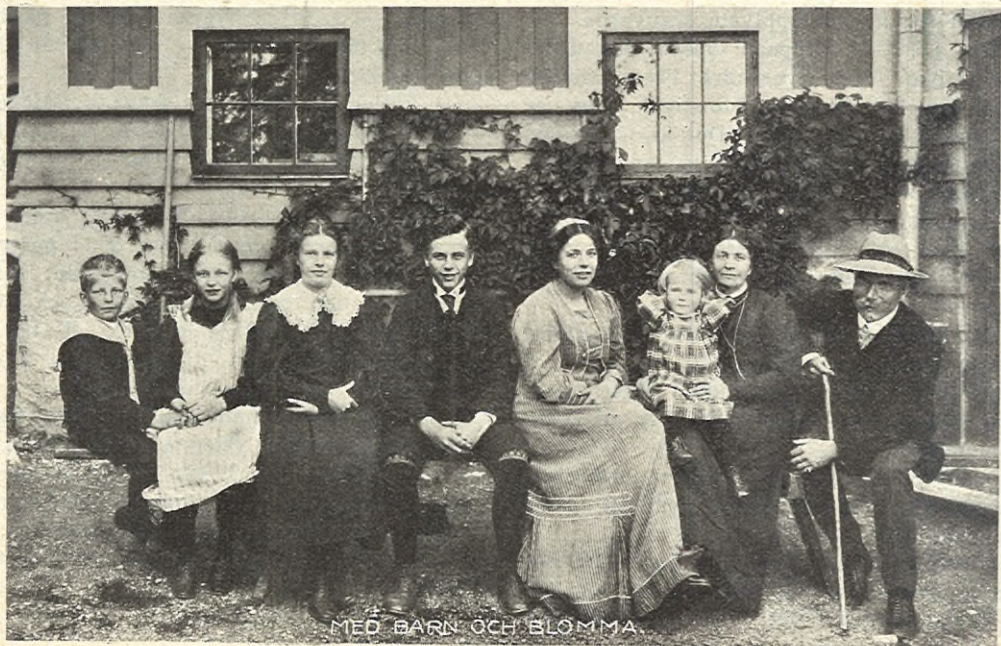

VILLAN OCH MUSIKFAVILJONGEN.

UTE PÅ DJURSHOLM, vid en speglande saltsjöfjärd, har *Sven Scholander* byggt sitt hem, och naturligtvis kan det icke heta något annat än Luthagen. Bland hvitstammiga björkar, hos barn och blomma, hvilar här den ryktbare sångaren ut under några korta sommarveckor mellan de tusenmila triumftågen genom världen. Då står det ett jubel och ett stim kring "pappa Sven" från alla hans ungdomar, som kan komma äfven den förbidragande främlingens hjärta att påskynda takten. I lekstuga och jordgubbsland rumsteras väldeliga om, från hönsgården till badsumpen går långdans, slänggungan nymålas, segelbåten uppriggas, och hela huset genljuder af fröken Lisas visrefränger, "Puttes" violoncellskalor, rop och klingande skratt.

I HÖNSGÅRDEN

MED BARN OCH BLOMMA

I MUSIKSTUGAN

25

UTSIKT FRÅN MUSIKPAVILJONGEN.

Men midt genom allt det glada oväsendet skrider "lilla mam-
ma", tyst och leende blid, med yngsta syster vid handen,
llas lekdocka och kelegris, vår egen drottningens fadderbarn,
en treåriga Vanna (Victoria Anna).

Nu i sommar har det varit alldeles extra brådtom på
uthagen. Det vackra och rymliga boningshuset i gammal
vensk herrgårdsstil hade dock till sist befunnits icke rymligt
nog för all den växande sångarglädjen, och så hade pappa
beslutit vidga det med en flygelpavil-
jong för en särskild musiksäl. Själ-
f gjorde han naturligtvis alla ritningarna
— gammal formsnidare som han är! —
och timmerbilorna och hammarslagen
skallade dagen igenom mellan de gröna
löfgardinerna. Men så kom i sista stund

DEN.

LEN.

FAR OCH DOTTER.

VID HEMMETS HÄRD.

den stygga storstrejken emellan. En vacker septemberkväll stod likväl allt redo med öppna portar och ljusstrålände famn för den lilla krets af utvalde, som inbjudits till den högtidliga invigningen.

Att det blef en visafn utan like i det nya, konstnärligt smyckade musiktempolet kan en hvar ju lätt föreställa sig. Den gifmilde värden var outtröttlig att ösa med fulla händer af sin egenartade och nobla konst. Det blef Bellman och Love Almquist, Sehlistedt och Fröding, Gyllenhammar och Alice Tegnér och alla de gamla lustiga franska chansonerna.

Men det allra intressantaste var nästan ändå att nu för första gången få höra far och dotter i deras duetter tillsammans. Fröken Lisa Scholander är nämligen begåfvad med en uttrycksfull och klangfager mezzosopran, som hon som bäst under konstnärlig ledning utbildar, det äkta scholanderska sångartemperamentet har hon gifvetvis i blodet, och länge dröjer det nu nog ej, förrän hon vid faderns sida flyger ut i vida världen att dela hans segrar öfver herravälden och hjärtan.

Ett par dagar senare var den celebre sångaren nog älskvärd att slå upp sina dörrar för Iduns fotograf, och därpå beger det sig, att vår läsekrets kan få litet med af den lust och trefnad, vi njöto i det vackra konstnärshemmet. Genom musikalens glasmålade rosettfönster strör en solstråle sina prismablorror öfver det bonade parkettgolvet, och ofvan de präktiga gamla mahognysofforna och bekväma länstolarna i empire locka utsökta konstverk till ingående granskning, fäderneärfda relikier i akvarell från Fredrik Wilhelm Scholanders

"Antarktis hjärta"

VI BEFINNA oss nu i en polarforskningens guldålder: medan Cook och Peary ha framträngt till nordpolen, har den engelske löjtnanten E. H. Shackleton närmast sig vår jords södra pol på ett afstånd af endast 178 kilometer. Vår svenska antarktiska expedition under professor Otto Nordenskjölds ledning visade, som bekant, stora vetenskapliga resultat, men lyckades dock icke intränga så långt på polarområdet som den engelske forskaren.

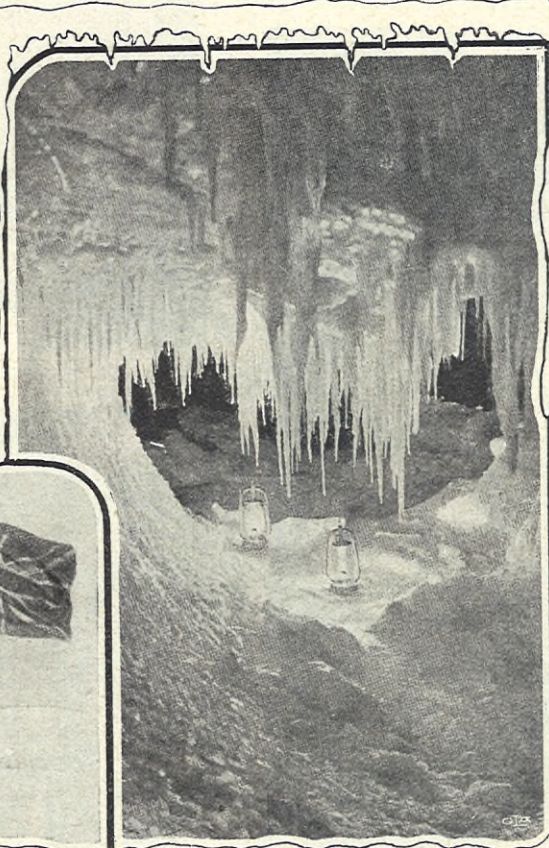
Löjtnant Shackleton gästar i dessa dagar den svenska hufvudstaden, hvarest han föreläst om sin färd, och samtidigt börjar från P. A. Norstedt & Söner utgifvas en rikt illustrerad svensk upplaga af den utmärkte forskarens skildring från hans sydpolexpedition, benämnd "Antarktis' hjärta".

Det var den 3 november 1908, som Shackleton anträdde expeditionen från Victoria land med tre följeslagare och med proviant för 90 dagar, lastad på slädar, som drogos af ponnier.

Tjugutre dagar efter affärden nåddes den plats, dit Scott framträngt 1902. Nu började de egentliga svårigheterna. Ofantliga isbarriärer och starka snöstormar mötte expeditionen, under det kölden visade — 40°. Men icke förty pågick det äfventyrsrika framträngandet mot polen under mer än en månad.

Då endast 178 kilometer skilde dem från polen, en distans ungefär motsvarande afståndet mellan Stockholm och Norrköping, måste de modiga forskarne uppge försöket att tränga vidare, utmattade som de voro af köld och ansträngningar. Återtåget anträdde, och den första mars i år befann sig den lilla truppen åter i sitt vinterkvarter efter att i fyra månader, utan en dags uppehåll, ha vandrat öfver isen.

1. Marschen mot sydpolen. 2. En isgrotta, fotograferad under polarnatten vid lyktsken. 3. Löjtnant Shackleton och hans kamrater plantera den engelska flaggan vid 88 graden 23'.

italienska vandrings- och studieår, gåfvor och minnen af konstnärsvänner sådana som Kröyer, Oscar Björck och Thegerström. Öfver den stora flygeln i musikalens fond tronar, som sig bör, "den svenske Anakreons" skarpskurva profil i bronsrelief, och från spishörnet i salongen, där man så gärna samlas i skymningsstunden, blandar en salt pust från en af Anna Bobergs* storvulna ishafsfjordar sin friskhet med de smeksamma värmeböljorna från härden.

Men se här ha vi ju hela familjen upprudad på den långa gungbrädan utanför spaljeväggen, och vi passa på att presentera! Ytterst till vänster Stig, alias "Putte", en oförskräckt lösgångare på en violoncell, lika stor som den unge mannen själf, och en outtröttlig arbetsmyra i husbestyr och trädgård. Vidare i tur och ordning unga fröken Inga, som trakterar pianot riktigt snällt, syster Eva, som fått ett färgstänk från farfars palett i ögonvrån och redan ser hela sin omgivning *koloristiskt*, samt Sten, som sköter violinen i huskvartetten. Fröken Lisa — därefter — ha vi ju redan gjort bekantskap med. Vanna har naturligtvis krupit upp till mamma, fru Lotten Scholander, född von Bahr, en gång själf i yngre år en förträfflig sångartist. Och så som höger flygelman "pappa Sven" i sin sommarsvala panama, i nästa ögonblick färdig till något tjuvpojksstreck, som kanske välter hela den fotografuppträckta familjevårdigheten öfver ända!

Nu har Sven Scholander med den oskiljaktiga lutan åter dragit ut på en af sina kontinentala tuba-

* Målarinnan fru Anna Boberg, f. Scholander, är, som bekant, en syster till sångaren.

Fil. Dr P. Håkansson's Salubrin

användes af alla, som lärt känna det såsom det bästa medel mot värk och inflammationer till följd af yttre skador, sår, bölder, tandvärk, rosen, åderbråk, hämorrhoider, och halssjukdomar m. m. Det förnämsta toalettmiddel och det påttligaste härmedel.

IDUNS MODELLKATALOG

Ombärlig för alla sömmerskor och för alla hem. Fyra rikhaltiga säsonghäftan årligen. Kolorerat omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

durfärder, och senast vi hörde något från honom var det i form af de förtjusta recensionerna i de stora dagstidningarna från Leipzig, där han denna gång inför proppfyllda och jublande hus startat sin konsertturné. Det måste förvisso vara ett kraft- och nervslitande lif, detta de utöfvande konstnärernas jagande kring jorden för att ge sig själva till alltjämt nya och åter nya tusenden! Men när man ser Sven Scholander inför sig, den ljusa glimten i de blå ögonen, det ungdomliga, käckt burna hufvudet, har man svårt att märka spår af själförbränningen, svårt att fatta, det knappast mer än ett halfår skiljer oss från den dag, då vi få stå upp att fira vår ypperste Bellmanssångares 50-årsjubileum. En del af hemligheten ligger väl i sångens allbekanta föryngringsmakt, men den större och betydelsefullare delen ha vi säkerligen skymtat under denna "titt-in" bakom Luthagens björkkronor, som för fjärrfararen oafslåligt susa sina visor genom hotellensamhetens stela tystnad och världsstadsbulevardernas förvirrande dån.

JOHAN NORDLING.

Lytets börda.

Berättelse af Hjalmar Höglund.

Belönad med hedersomnämmande vid Iduns romanpristäffing 1908.

(Forts. fr. n:r 41.)

PLÖTSLIGT HÖRDE Erik en munter och välbekant röst ljuda i sitt öra:

"Nej se, god dag, hedersbror. Nu har du fallit som från skyarna för att direkt följa mig hem till middagen. Hvad gör du annars här i sta'n?"

Det var en ung, praktiserande läkare i hufvudstaden, som skakade hand med honom, en jämnårig barndomsvän, som Erik icke träffat på flera år. Och detta sammanträffande föreföll Erik som arrangeradt af vår Herre själf för att rädda honom undan sina egna tankar, och han erfor i första ögonblicket en känsla af att vilja gömma sig för sig själf under skyddet af vännens lifliga sällskapsförmåga. En middag hos denne — ypperligt!

"Jag har varit uppe hos professorn för mina ögon," sade han emellertid som svar på den andres direkta fråga.

"Nå-å?"

"Ja, han vill ingenting göra åt mig, förrän jag blir riktigt blind."

"Aj, aj, du blir således sämre?"

"Ja, tyvärr."

"Och du är gift, har jag hört sägas — att du tordes!"

Det verkade som en örfil. Erik ursäktade sig med några tarfliga ord om tillfällig brådskan och vände hastigt den förbluffade vännen ryggen och gick åt motsatt håll.

Att du tordes — det var första gången någon fällt det yttrandet. När skulle det bli nästa gång och när skulle Elsa, hans egen hustru, komma att säga det? Att du tordes — det låg egentligen en grof förolämpning mot honom i de orden, men en förolämpning med så påtagligt berättigad tillkomst att vreden vände om mot honom själf. Ty det ohyggligaste var, att han själf tänkt den, att den som själfanklagelse under månader grävt sig in i hans tankelif, och nu kom denne vän och slungade honom i ansiktet hans egen tanke, klädd i ord. Och därför verkade den som en örfil, därför att den innerst inom honom själf hade sin hemorts-rätt. Nu var det hans tyngsta börda, att han torts.

Erik gick utan mål för sin vandring. Förr hade han ansett Stockholm som den allra ange-

nämaste uppehållsort, han hade alltid trifts och funnit sig väl där; nu hatade han staden. De gnyende elektriska spårvagnarna, de trumpetande automobilerna och oron och larmet rundt omkring irriterade honom obeskrifligt, det idylliska lugn och den gemytliga trefnad, som fordom hvilat öfver vissa stadsdelar, fanns ej längre till; hvar gång han skulle gå öfver en gata, fruktade han att bli öfverkörd, och han fick ej längre tänka i ro och fred under sin vandring. Så drog han sig försiktigt upp mot Klaratrakten. Där var det i hans tycke mera fredligt, ty där var han åtminstone säker för spårvagnarna. Så vek han in på Klara kyrkogård och satte sig där på en soffa.

Han kom att tänka på, att när han nu under de senare åren en gång i sitt föräldrahem rotade bland gamla, undanlagda papper, så hade han till sin förvåning och glädje hittat en almanacka från sitt eget födelseår och, det bästa af allt, innehållande anteckningar af hans far. Det hade i hans tycke varit ett riktigt rart och kärt fynd, han kommit öfver, och han hade genast börjat ögna i den. Hvad han först af allt sökt efter, hade naturligtvis varit sin födelsedag, och han hade slagit upp den och läst anteckningen för den dagen:

'En sons lyckosamma? födelse klockan half 8 f. m.'

Han hade läst om anteckningen flere gånger och mer och mer kommit i en tryckt stämning. Hvad i all världen hade farsgubben menat med frågetecknet efter ordet lyckosamma? Hade han skrivit det af tankspriddhet eller med tanke på sin sons födelse? Och så hade han tagit almanackan med sig och gått till sin mor för att få förklaring.

"Ja," hade modern svarat efter en stunds funderande, "det kan nog inte förklaras på annat sätt, än att din far den gången hufvudstupa nödgades resa bort, innan allt var riktigt undanstökadt, och att, när han vid affärden kastade ned den där anteckningen, han skrivit dit frågetecknet, emedan han då ännu icke var fullt säker på utgången."

Men han, Erik, hade inte varit nöjd med den förklaringen, inte alls, och frågetecknet hade sedan ofta förföljt honom. Han visste ju, att ett frågetecken kunde tänkas likasom hängande öfver hvarje människas framtid, men för honom hade det blifvit åskådliggjordt och synligt i yttre måtto, så att han i tankarna tydligt kunde se den kraftiga, karaktäristiska svängen på tecknet och den tjocka punkten under, ty hans far hade haft en tung hand, när han skref det. Och i stunder af missmod, eller när något viktigt afgörande förelegat, hade det ordet med det tecknet efter gärna dykt upp för honom och blifvit likasom en skönjbar bakgrundsskrift för hans förehavande. Han hade ju till och med sett den skriften midt under vigselakten — lyckosam? lyckosam? lyckosam?

Och nu nyligen hade han ju öfverraskat sig med, att, när han i sin egen almanacka gjorde en ungefär lika lydande anteckning om sin lilla dotters födelse, han strukit ett tjockt streck under ordet 'lyckosamma' och skrivit två utropstecken efter det. Det var ju löjligt vidskepligt och han hade själf skrattat åt det, när han kommit till full insikt om hvad han gjort. Men — nå ja, han hade bara velat ge sin dotter ett ljusare och gladare intryck af födelse-anteckningen, än hvad han fått af sin. 'Lyckosamma!! födelse' vore i alla händelser bättre än 'lyckosamma? födelse'.

Det där var, hvad som skett förut. När han nu tänkte på det, tyckte han, att det föll som en förklaring öfver alltsammans, och nu trodde han sig förstå frågetecknets mening. Det hade varit en framtidsan, som kommit hans far

att skriva det. Nu hade ögonläkaren gifvit svaret, och nu kunde frågetecknet strykas ut och ersättas med ett o framför ordet, ty hvem var väl olycksammare född än han?

Han hade aldrig kunnat tänka sig, att den dag skulle komma, då han själfmant skulle isolera sig och draga sig ur sina vänners krets. Men nu hade den kommit. Nu skulle han icke längre af fri vilja önska gästa barndomsvännen-läkaren, ty 'att du tordes' skulle ögonblickligen köra honom på dörren. Detsamma skulle förhållandet vara äfven med hans öfriga bekanta i staden. Han skulle icke längre känna sig tillfreds och liklottad bland dem. Han hade kommit till ett nytt skede af sitt lif, då han saktat gled ut från det område, där han förr hört hemma. Men hvart gled han?

Plötsligt rann det honom i tankarna, att han i tidningen läst ett meddelande om, att de blinda påföljande dag skulle hålla sitt årsmöte. Det var dit han gled. Det var den krets, där han numera hade lytesrätt och till hvilken han förr eller senare skulle räknas med. Då var det ju bäst, att han ju förr desto hellre sökte sig dit.

*

Det är på de blindas möte, till hvilket de samlas från nära och fjärran en gång hvart år.

Den bestämda tiden är inne och den rymliga samlingssalen fylles efter hand af ett myllrande virrvarr af ständigt kommande, ensamma eller helst i grupper, och sorlet ljuder starkt af glada utrop och igenkännande hälsningar. En ofrivillig sammanstötning här och där, ett ord och en hastig, nästan omärkligt kännande rörelse med handen, och i nästa minut söka två händer hvarandra och mötas i en hjärtlig tryckning. Och hvar och en tränger sig in i virrvarret och växlar ord och handslag och frossar af gamla minnens återuppståndelse i kött och blod och njuter af att få låta alla andra känslor fara för den för stunden starkaste, den att vara midt ibland idel förstående likställda. Och öfver det hela hvilat en sällsam stämning af samfällid håg att gifva och taga emot, att gifva af det egna jaget och taga emot af de öfrigas. Detta är enbart vår stund — säger den stämningen — samhörighetskänslans, förståelsens stund. Så gifvom hvarandra i ymnigt mått och tömmom den bräddade bägens kostliga dryck till sista droppen!

Ögat, själens fönster, är slutet, den ogenomskinliga gardinen är för alltid fälld och släpper ingen stråle utifrån och in och ingen inifrån och ut. Men lifvet där inom, anden, personligheten, traktar och trånar efter förbindelse med det yttre, och när ögats väg är stängd, så skapar den därför en ny, det sjätte sinnets, den obestämbara och namnlösa förnimmelsens väg. Hos de närvarande bor denna förnimmelsens underbara förmåga.

Så knackar ordförandens klubba uppe på katedern, och det blir tyst i salen.

Han på katedern är också en af dem. På hans bröst glittrar en orden, det veta de alla, och det finnes icke en af dem, som ej är medkännande stolt däröfver, ty han är den allra förste i landet af deras klass, som hedrats med en dylik utmärkelse. Han har fått den för sin outtröttliga verksamhet för sina likars bästa. Han är det, som tagit ledningen bland dem och fört dem framåt, och han är det, som brutit väg för dem, dit de förr aldrig nått, och gifvit deras ord ett gehör, som de förr aldrig ägt. De veta, att i deras historia skall han kanske nämnas som den ypperste, därför att han bland banbrytarna varit den starkaste och mest verksamme. Nu talar han.

(Forts.)

Hvarje husmoder **Barngarderoben** Hvarje sömmerska likaså.
bör prenumerera på **12 häften årligen.**

Pris för helt år 3 kr.; halft år kr 1:60
Lösnummer 30 öre.

Från scenen och estraden

SIGRID ARNOLDSON

SKALDEN K. G. OSSIAN-NILSSON har hittills beredt sig plats i det allmänna medvetandet som en af våra mest handfasta lyriker, en sångare med demokratiska ideal och starkstämma, lämpad icke för salongen eller de intima kretsarne, där det drömmes vackert och esteticeras förnämt, utan fast hellre för arbetar-massornas demonstrationståg och de bullrande diskussionsmötena i Folkets hus.

K.G. OSSIAN-NILSSON

I "Barbarskogen" framträdde författaren med ändrade signaler, och hvad hans senaste bok "Slätten", som nu beredes under tryckpressen, innebär, vet man icke ännu.

Vid sidan af denna alstring har hans konkreta diktarkynne äfven satt spår i vår dramatik, och ett af hans tidigaste ungdomsverk "Tigerhuden" går nu i något öfverarbetad form på vår främsta talscen. Författaren har hämtat inspiration och lokalfärg ur åtskilliga indiska dramer samt ur Tusen och en natt och på dessa grundvalar skapat ett sceniskt diktverk, som präglas af en stolt och exotiskt skim-

ge öfvertygande lif åt det glödande och expressiva, som finnes hos denna Indiens dotter. Likaså ger hr Gösta Hillberg en poetiskt själfull och i fjärde akten, som innesluter dramats förnämsta scener, lidelsefull och medryckande framställning af Nala. Hr Lindbergs hårdt utmejslade Virasëna och hr Emil Hillbergs imponanta sultangestalt komplettera

förträffligt ensemblen af hufvudpersoner. Uppsättningen företer en stil- och färgprakt, som också är förtjänt af odeladt loford. Det är icke osannolikt att "Tigerhuden" blir ett repertoarstycke; i alla händelser borde den bli det som en rättvis lön åt sin talangfulle författare. —

Den nyrenoverade Svenska teatern kunde knappast ha startat sin säsong bättre än hvad den gjorde. "Kungen" är helt enkelt ett mönsterlustspel med något af Rabelais' och Voltaires kvicka ande öfver sig. Styckets tre författare, herrar de Caillavet, de Flers och Arène, ha säkerligen genomlevvat en rolighetsperiod, medan manuskriptet växte under deras händer, och det är ekot af deras skratt, som nu brusar genom alla de europeiska teatersalonger, där "Kungens" galliska munterhet sprakar.

Den marionettsuverän, som författarne här helt respektlöst låta dansa under sin piska, är konung af Sardonien. I likhet med många andra furstar har han kommit till världsstaden vid Seine för att friska upp sig efter enformigheten hemma i sitt dufna rike. Att hans förströelser icke alltid kunna relateras i de officiella reseberättelserna för den hemmavarande regeringen faller af sig själf. Omsvärmad af ett bugande, fjäskande och hyllande Paris rör han sig som i sina egna rum, älskad af kvinnorna, smickrad af männen. Alla hans löjligheter utnyttjas samvetsgrant, ej minst hans språkliga tafatthet. Det celebra majestätet tumlar nämligen med språket ungefär lika graciöst som en sköldpadda kunde tänkas dansa boston. Satiren blir stundom klassisk, där den slår med piskan åt alla sidor, än träffande kungligheten, än drabbande dem, som röra sig i suveränens omgivning, bland hvilka miljonären-socialisten Bourdier med de folkliga sympatierna som en lätt fernissa på hans naturs otroliga fräckhet är oförglömlig som bracktyp.

Hr Arehn bär Bourdiers roll på sina starka skuldror och har funnit aldeles förträffliga uttryck för denne hållningslöse grobian, hvilken slutar som finansminister. Hr Svennberg ger en mycket roande bild

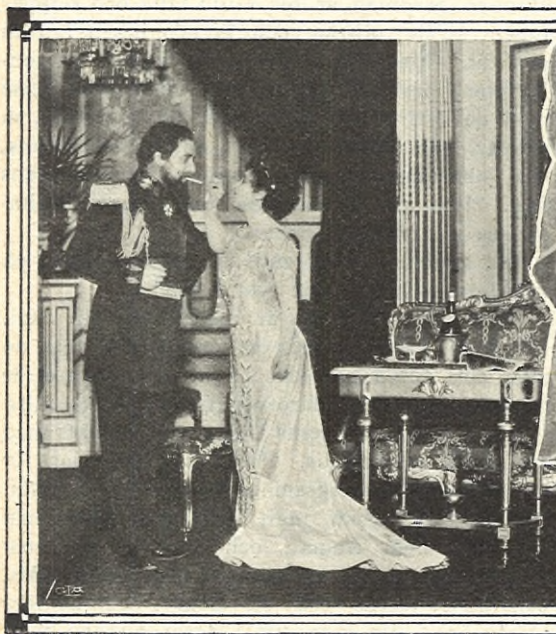
JUDITH HÖRND AHL

rande poesi och en i figurskildringen följdriktigt genomförd karaktärsutveckling.

Konungasonen Nala, som af den buddhistiske eremiten Virasëna uppfostrats i ovetenhet om sin börd, kommer en dag i tillfälle att bota härskaren öfver sin kasts fiender, sultanen af Agra, från en svår sjukdom. Som bekännare af Buddhas lära är det Nala förbjudet att se eller tala med någon kvinna. Men prinsessan Dinarzade, sultanens dotter, blir kär i sin fars räddare, och Nala å sin sida, hvars känsla nu talar för första gången, fattas likaledes af en stark kärlek till prinsessan. Den persiske prinsen Bedr giljar emellertid till Dinarzade. Hon nekar att tillhöra honom och vill fly med Nala. Men då det kommer i dagen, att han är konungason, den rätte härskaren i Agra och hennes faders ovän, skyndar hon bort och dödar sig. Nala blir nu tigerns like i blodtörst, han dödar sultanen i den strid, som bryter ut mellan Buddhas och Muhammeds folk. "Den hvita elefanten är död, tigern härskar öfver Indien."

Dramat speglar en kamp mellan två olika läror liksom det ock ger en bild af ett drömmande människosinne, som häftigt väckes ur oskyldighetstillståndet och slungas in i lifvets brutala fejd.

Dramatiska teatern har synbarligen lagt ned stor konstnärlig omsorg på det sceniska framförandet. Som prinsessan Dinarzade är fru Sandell i den lyckliga situationen att kunna

"Kungen" på Svenska Teatern. Scen ur 3 akten. Kungen och fru Bourdier (fru Bosse). Atelier Jæger foto.

Ur Ossian-Nilssons skådespel "Tigerhuden" å Dram. Teatern. Prinsessan Dinarzade (fru Lina Sandell) Nala (hr Gösta Hillberg).

"Kungen" på Svenska Teatern. Scen ur 2 akten. Kungen (hr Svennberg), Bourdier (hr Arehn) och Thérèse Marnx (fru Arehn).

Uppgif lifvidd (under armarna), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till 50er figur fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Bluslif 40 öre, Kjolmönster utan släp 60 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktsmönster 50 öre, Kragmönster (Fallerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktsmönster 1 kr. Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af lifvidd insändes till Mästorsamuelagatan 43, Stockholm Iduns Mönsterafd.

VÄRGÅRDA

(Kungl. Hofleverantör)

HAFREGRYN • HAFREMJÖL

Vid beredningen bortslapas icke — såsom ofta sker för att gifva grynen hvitare färg — den gulaktiga, näringsrika proteinhinnan. Genom bevarande af denna blifver gröten mera näringsrik, änsmakande och fast (ej lös och slemmig).

Obs. Den extra kvalitén i **paketerna.**

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 17—23 OKT. 1909.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; laxrullader med skarpsås; ägg; mjölk; kaffe eller te med korintkaka. Middag: Buljong med oststänger; bruten hummer; stekt hare med brynt potatis och salader; helkokta äpplen med mandelmusslor.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; kokt sill med smör och ägg; kaffe eller te. Middag: Köttfärs med legymer; rabarbersoppa med skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; rysk salad (rester från söndag); ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kroppkakor med skiradt smör; soppa på torra körsbär med kokosbröd.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; stekt bräckkorf med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Puré à la Skogshöjd med rostadt bröd; ugnstekta gädda med champinjonsås och pressad potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; pannbiff med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Arter med fläsk; ugnspannkaka med sylt.

FREDDAG. Frukost: Smörgåsbord; inkött strömming; uppstekt pannkaka med sylt; mjölk; kaffe eller te. Middag: Färsfylldt kålhufvud; sviskon-soppa med vispad grädda.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med ägrörå; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt helgef-flundra med potatispuré; petits-choux-pudding.

RECEPT:

Laxrullader (f. 6 pers.). 6 hg. salt lax, 1/2 lit. mjölk, 2 rödbetor. Till garnering: Skarpsås, 2 hårdkokta ägg, persilja.

Beredning: Laxen skäres i tunna skivor och lägges i mjölk under 6 tim. Den inklappas därefter i en duk. Rödbetorna skäras i tjocka strimlor. Laxstrimlorna rullas ihop med en rödbetsstrimla i hvarje. Rulladerna ställas på ett aflångt fat, skarpsåsen hålles öfver och anrättningen garneras med de hårdkokta äggen skurna i klyftor samt kruspersilja.

LEDIGA PLATSER

BILDAD barnkär flicka erhåller plats på herrgård i Södermanland att värda 3 små flickor om 2 1/2, 4 1/2 och 7 år. Den sökande bör vara fullt frisk, hafva glatt och jämt lynne, godt ordnings-sinne samt vara något kunnig i sömnad. Svar till Fru Maria Ekengren, Malm, Bettna.

EN frisk, anspråkslös bättre flicka, med någon praktik i sjukvård, massage och husliga göromål får god plats i godt hem vid bättre stationssamhälle nära stad. Svar med betyg, foto., ålder och löneanspråk insändes till »L. M. Godt hem», Iduns exp. f. v. b

SOM hjälp önskas anspråkslös, duglig flicka, som trifs med äldre. Kunnig i enkel matlagning och sömnad. Lön 15 kr. i månaden. Svar till »Hem på landet», Iduns exp.

EN bättre, anspråkslös flicka, villig att gå från tillhanda med litet af hvarje i hemmet samt desstom hemma i skrifvörsmål erhåller genast plats om svar, åtföljdt af foto. och rekom. insändes till »P. N. S.», Malmö, p. r.

VID Vänersborgs högre läroverk för kvinnlig ungdom blifva till nästa värtermin tvänne lärarinneplatser lediga:

1) Med undervisningsskyldighet i modersmålet, historia och matematik på högre stadiet. Kompetens: Högre Lärarinneseminarium eller däremot svarande utbildning. Lön: 1,400 kr. jämte pensionsbidrag. 2) Med undervisningsskyldighet i kristendom, modersmålet, historia och tyska å lägre stadiet. Lön: 1,400 kr. för högre kompetens, eljes 1,200 kr. jämte pensionsbidrag. Fullständiga ansökningshandlingar böra insändas till Styrelsen före den 15 nov.

FÖR en arbetsam och ordentlig, musikalisk och gladlynt bättre flicka, van vid husliga sysslor, finnes plats ledig nu eller 1 nov. i Stockholm hos familj med 2 barn, 10—12 år. Jungfru finnes. Reflekterande skall vara beredd att som medlem af familjen jämte husmodern deltaga i alla inom hemmet förekom. göromål, äfven sömnad. Svar med uppgift på ref. och löneanspråk samt foto., som återsändes, till »Vänligt hem», Iduns exp., Stockholm.

Iduns

A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan, STOCKHOLM.

Kastrullen och sockret tillsättes. Soppan får koka upp och afredes med mandaminmjölet utördt i 1/2 kkp. kallt vatten, hvarefter soppan får koka under rörning i 5 min. Russinen eller katrinplommonen sköljas väl i ljumt vatten, kokas i litet vatten i särskildt kärl och tillsätts. Soppan afsmakas och serveras med skorpor eller biskvier.

Ugnspannkaka (f. 6 pers.). 3 kkp. mjöl, 1/2 tsk. salt, 3 ägg, 1/2 lit. gräddmjölk. Till pannan: 2 msk. smör (40 gr.).

Beredning: Mjölet siktas i ett fat och blandas med saltet. Äggen vispas tillsammans med mjölken och nedrörs med slem i mjölet, litet i sänder, så att smeten ej blir klimpig. Den bör därefter stå ett par timmar, så att mjölet får svälla. En stekpanna upphettas långsamt, och smörjes med en del af smöret. Pannkaksmeten röres om väl och en fjärdedel af smeten hålles stekpannan. Pannkakan gräddas vakert gulbrun i god ugnsvärme.

Färsfylldt kålhufvud (f. 6 pers.). 1 stort kålhufvud, vatten, salt, 3 hg. benfritt oxkött, 1 hg. späck, 4 kkp. god mjölk, 3 msk. stötta skorpor, 1 msk. potatismjöl, 1 liten msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar.

Till stekning: 4 msk. flottyr, 1 fläskvål, 1 lit. buljong. Beredning: Kålhufvudet påsättes i kokande vatten och får koka tills det är mjukt. Det upptages genast, får afrinna och urbalkas uppifrån. Köttet tvättas med duk, doppad i hett vatten, skäres i tärningar och drifves 3 gånger genom köttkvarn jämte späcket. Det arbetas därefter tillsammans med mjölken, de stötta skorporna, potatismjölet och kryddorna, tills färsen är sammanhängande. Kålhufvudet fylls med färsen, öfvertäckes med några stora kålblad samt obindes med snöre och brynes väl i rykande flottyr. När det är brynt, tagas det upp, flottytiren hålles bort, en fläskvål lägges på botten af grytan och på denna lägges kålhufvudet. Den kokande buljongen påspådes och anrättningen får

sakta koka omkr. 2 tim. Kålhufvudet serveras på rundt fat och såsen i särskild såsskål.

Petits-chouxpudding (f. 6 pers.). 33 cl. grädda, 8 cl. skiradt smör, 8 cl. rismjöl, skalet af 1/2 citron, 2 msk. strösocker, 6 ägg.

Till formen: 2 kkp. strösocker, 3 msk. kokande vatten. Beredning: Sockret brynes lätt i en tackjanspanna. Det kokande vatten tillsättes och härmed beklädes en bleckform. Grädden kokas upp och blandas med det skirade smöret, hvarefter rismjölet vispas och massan får ett godt uppkok samt får kallna. Därefter tillsätts citronskalet, sockret och äggulorna, en i sänder. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna ägghvitorna. Massan hålles i den beklädda formen, ett lock pålägges, och puddingen får koka i vattenbad omkr. 1 tim. Den uppstjälpes och serveras varm.

“Neva”,
Blus af prima helyllekläde i alla färger
à Kr. 13.50.

“Paris”,
Spetsblus à Kr. 4.50.

“Sirius”,
Blus af prima taft à Kr. 12.95.
Alla färger.

Correct,
Promenadjol af prima helyllecheviot
à Kr. 18.50.

“Façon”,
Underkjol af taft à Kr. 18.50. Alla färger.
Tillverkad å egen atelier.

Plyschkappor,
Stort urval fr. Kr. 42.—.

Sjuksköterska.

En plats som afdelningssköterska å medicinska afdelningen vid länslasarettet i Falun blir ledig att tillträdas den 1:sta nästk. dec. Lön kr. 500 per år jämte allt fritt. Ansökningar med betyg och ref. ställas till Sysslomanskontoret, Lasarettet, Falun.

VARU-MÄRKE

WETTERGREN'S
KAPPOR & KOSTYMER

ERHÅLLAS I DE FLESTA KAPPAFFÄRER I RIKET.